

PRZYKŁAD

Sulęcyno, dnia

**Sąd Rejonowy
w Kartuzach
III Wydział Rodzinny i Nieletnich**

Powód: Paweł W. małoletni, działający przez matkę Agatę W., pracownik biurowy,
zam.

Pozwany: Andrzej M., monter instalacji i urządzeń sanitarnych,
zam.

Wartość przedmiotu sporu: zł

Pozew o ustalenie ojcostwa i alimenty

W imieniu małoletniego Pawła W. i własnym wnoszę:

1. O ustalenie, że pozwany Andrzej M., urodzony dnia w, jest ojcem powoda Pawła W., urodzonego dnia w, syna Agaty W., którego akt urodzenia z numerem ... został sporządzony w Urzędzie Stanu Cywilnego w
2. O nadanie Pawłowi W. nazwiska ojca "M."
3. O orzeczenie, że pozwanemu Andrzejowi M. nie będzie przysługiwała władza rodzicielska nad powodem Pawłem W.
4. O zasądzenie od pozwanego Andrzeja M. na rzecz małoletniego Pawła W. do rąk jego matki Agaty W. tytułem alimentów kwotę 700,00 zł (siedemset zł) miesięcznie, płatnych do dnia 10 każdego miesiąca z góry, począwszy od dnia z ustawowymi odsetkami za każdy dzień zwłoki w płatności każdej raty.
5. O zasądzenie od pozwanego Andrzeja M. na rzecz powódki Agaty W. kwoty 320,00 zł (trzysta dwadzieścia zł) z ustawowymi odsetkami od dnia orzeczenia do dnia zapłaty.
6. O zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych.
7. O nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności w części zasądzonej roszczenia wymienione w punktach 4 i 5. Nadto wnoszę:
8. O wezwanie na rozprawę i przesłuchanie świadków: - Jacka M., zam. wul. - Emilii M., zam. w przy ul.

Uzasadnienie

Pozwany w roku od maja do listopada zamieszkiwał w mieszkaniu powódki, w, ul.

Strony prowadziły wspólne gospodarstwo domowe i wspólne pożycie.

Dowód: zeznania świadków Jacka M. i Emilii M., adresy we wniosku.

W listopadzie pozwany opuścił dom powódki i zamieszkał w, ul.

Nie interesuje się losem, powódki i jej dziecka.

Pozwany utrzymuje, że nie jest ojcem dziecka powódki, a jej ciąża jest wynikiem współżycia z innym mężczyzną. Przeczy temu jednak dotychczasowe zachowanie pozwanego, zamieszkiwał z powódką i dzielił z nią dom i łóżko do końca listopada roku, gdy była już w zaawansowanej ciąży. Gdyby pozwany nie był ojcem dziecka powódki nie godziłby się na wspólne zamieszkiwanie. Wprawdzie pozwany zarzuca, że ojcem dziecka powódki jest ktoś inny, ale nie wskazuje kto jest tym ojcem.

W czasie od maja roku do listopada roku powódka nie spotykała się z żadnym innym mężczyzną.

Paweł W. urodził się dnia, a więc ojcem powoda jest pozwany Andrzej M.

Dowód:

1. akt urodzenia Pawła W.– odpis zupełny
2. świadkowie powołani powyżej,
3. przesłuchanie stron.

Powódka w związku z porodem dziecka poniosła znaczne wydatki, jak: zakup wózka, łóżeczka i artykułów higienicznych. W okresie porodu musiała się odżywiać specjalnymi produktami, co przez trzy miesiące kosztowało ją 280,00 zł. Wydatki z tym związane winny obciążyć zarówno matkę jak i ojca dziecka. Powódka zarabia w od 1280,00 zł do 1700,00 zł miesięcznie i z tego ponosi koszty związane z utrzymaniem domu oraz wydatki na żywność i pampersy.

Dowód: zaświadczenie z zakładu pracy z dnia

Pozwany ostatnio założył własną działalność gospodarczą, poprzednio był zatrudniony w na stanowisku: hydraulik i zarabiał 2.300,00 zł miesięcznie.

Dowód: zaświadczenie z zakładu pracy z dnia

Uzyskuje wyższe dochody niż w przedsiębiorstwie, w którym pracował, w przeciwnym, razie nie założyłby własnej działalności. Warunki materialne powódki i pozwanego uzasadniają jej roszczenie o częściowe pokrycie przez pozwanego kosztów związanych z porodem i wyposażeniem dziecka i uzasadniają też alimenty w kwocie 700,00 zł miesięcznie.

Agata W.

Załączniki:

1. Akt urodzenia Pawła W.
2. Zaświadczenia z zakładów pracy.
3. Dwa odpisy pozwu i załączników.

Notka do wzoru - Pozew o ustalenie ojcostwa i roszczenia z nim związane ¹

Uwagi materialnoprawne

1. Sądowe ustalenie ojcostwa. Jeżeli nie zachodzi domniemanie, że ojcem dziecka jest mąż jego matki, albo gdy domniemanie takie zostało wzruszone, ustalenie ojcostwa może nastąpić albo przez uznanie dziecka przez ojca, albo na mocy orzeczenia sądu (art. 72 KRO). W myśl art. 85 § 1 KRO, domniemywa się, że ojcem dziecka jest ten, kto obcował z matką dziecka nie dawniej niż w trzechsetnym, a nie później niż w sto osiemdziesiątym pierwszym dniu przed urodzeniem się dziecka. Zasadniczym elementem konstrukcji tego domniemania jest fakt obcowania określonego mężczyzny z matką dziecka w ustawowym okresie koncepcyjnym. Udowodnienie tego należy do strony powodowej. Obrona pozwanego może tu polegać na udowodnieniu, iż nie obcował z matką dziecka w okresie wskazanym w art. 85 § 1 KRO.

2. Wzruszenie domniemania. Domniemanie prawne przewidziane w art. 85 § 1 KRO jest domniemaniem wzruszalnym. Skoro – w myśl art. 85 § 2 KRO – okoliczność, że matka w okresie koncepcyjnym obcowała także z innym mężczyzną, może być podstawą do wzruszenia domniemania z art. 85 § 1 KRO wówczas, gdy z okoliczności wynika, że ojcostwo innego mężczyzny jest bardziej prawdopodobne, to tym samym podstawą do wzruszenia tego domniemania występuje wtedy, gdy pozwany mężczyzna wykaże, iż – w danym wypadku – jego ojcostwo jest wykluczone. Wzruszeniu domniemania przewidzianego w art. 85 § 1 KRO może służyć badanie u stron kwasu dezoksyrybonukleinowego (DNA). Wykluczeniu ojcostwa pozwanego może też służyć dowód z badania krwi – zwłaszcza w układzie HLA.

3. Nazwisko dziecka. Stosownie do treści art. 89 § 2 KRO, sąd w wyroku ustalającym ojcostwo (albo sąd opiekuńczy w wydanym później postanowieniu) nadaje dziecku na jego wniosek albo na wniosek jego przedstawiciela ustawowego nazwisko ojca. Jeżeli dziecko ukończyło trzynaście lat, do nadania nazwiska ojca jest potrzebne także wyrażenie zgody przez dziecko osobiście. Brak wniosku, i to którejś z osób, o których mowa w art. 89 § 2 KRO, uniemożliwia sądowi nadanie dziecku nazwiska ojca. Wniosek odpowiadający wymaganiom przewidzianym w art. 89 § 2 KRO jest dla sądu wiążący. Uwzględnieniu tego wniosku ojciec dziecka nie może skutecznie się sprzeciwić.

4. Władza rodzicielska. Jest regułą, że władza rodzicielska przysługuje obojgu rodzicom. W wypadku jednak sądowego ustalenia ojcostwa, władza rodzicielska przysługuje ojcu tylko wtedy, gdy przyzna mu ją sąd w wyroku ustalającym ojcostwo (sąd opiekuńczy może ojcu przyznać władzę rodzicielską także po ustaleniu ojcostwa) – art. 93 KRO.

5. Alimenty dla dziecka. W kwestii obowiązku alimentacyjnego rodziców wobec dziecka patrz zwłaszcza uwagi materialnoprawne do *wzoru Nr 50*.

6. Roszczenia matki dziecka. Ojciec nie będący mężem matki jest zobowiązany przyczynić się w rozmiarze odpowiadającym okolicznościom do pokrycia wydatków związanych z ciążą i porodem oraz kosztów trzymiesięcznego utrzymania matki w okresie porodu. Z ważnych powodów matka może żądać udziału ojca w kosztach swego utrzymania przez czas dłuższy niż trzy miesiące. Jeżeli wskutek ciąży lub porodu matka poniosła inne konieczne wydatki albo szczególne straty majątkowe, może ona żądać, aby ojciec pokrył odpowiednią część tych wydatków lub strat. Roszczenia te przysługują matce także w wypadku, gdy dziecko urodziło się nieżywe (art. 141 § 1 KRO). Roszczenia matki przewidziane w art. 141 § 1 KRO przedawniają się z upływem trzech lat od dnia porodu (art. 141 § 2 KRO).

7. Czas dochodzenia roszczeń majątkowych. Jeżeli ojcostwo mężczyzny, który nie jest mężem matki, nie zostało ustalone, zarówno dziecko, jak i matka mogą dochodzić roszczeń majątkowych związanych z ojcostwem najwcześniej jednocześnie z dochodzeniem ustalenia ojcostwa. Nie dotyczy to roszczeń matki, gdy dziecko urodziło się nieżywe (art. 143 KRO).

Uwagi procesowe

Warunki formalne pozwu. Pozew o ustalenie ojcostwa i roszczenia z nim związane powinien odpowiadać ogólnym warunkom pierwszego pisma procesowego w sprawie (art. 126 i 128 KPC) oraz szczególnym warunkom przewidzianym dla pozwu (art. 187 KPC).

¹ Opr. Legalis, 2008 r.

Właściwość sądu. Sądem właściwym rzeczowo do rozpoznania sprawy o ustalenie ojcostwa jest sąd rejonowy (art. 16 i 17 pkt 1 KPC). Sądem właściwym miejscowo jest tu zarówno sąd pierwszej instancji, w którego okręgu pozwany ma miejsce zamieszkania, jak i sąd pierwszej instancji, w którego okręgu ma miejsce zamieszkania strona powodowa (art. 32 w zw. z art. 27 § 1 KPC). Wybór sądu należy do strony powodowej.

Legitymacja procesowa. Sądowego ustalenia ojcostwa może żądać zarówno samo dziecko, jak i jego matka, a także domniemany ojciec dziecka. Ani matka, ani domniemany ojciec nie mogą jednak wystąpić z takim żądaniem po śmierci dziecka lub po osiągnięciu przez nie pełnoletności (art. 84 § 1 KRO). Powództwo o ustalenie ojcostwa może wytoczyć także prokurator (art. 86 KRO). Wytaczając takie powództwo wskazuje on w pozwie dziecko, na którego rzecz wytacza powództwo (art. 454 § 1 KPC). Dziecko albo matka wytacza powództwo o ustalenie ojcostwa przeciwko domniemanemu ojcu, a gdy ten nie żyje – przeciwko kuratorowi ustanowionemu przez sąd opiekuńczy. Domniemany ojciec dziecka wytacza powództwo o ustalenie ojcostwa przeciwko dziecku i matce, a gdy matka nie żyje – przeciwko dziecku (art. 84 § 2 i 3 KRO). W razie śmierci dziecka, które było powodem w sprawie o ustalenie ojcostwa, ustalenia mogą dochodzić jego zstępni (art. 84 § 4 KRO).

Wartość przedmiotu sporu. Wartość przedmiotu sporu stanowi tu suma wartości roszczeń majątkowych dziecka i wartości roszczeń majątkowych jego matki – obliczonych w myśl art. 20–22 KPC.

Udzielenie zabezpieczenia. Brak jest przeszkód do tego, aby już w pozwie o ustalenie ojcostwa i roszczenia z nim związane zgłosić wniosek o udzielenie zabezpieczenia (art. 730 i n. KPC).

Postępowanie. Sprawa o ustalenie ojcostwa podlega rozpoznaniu w trybie odrębnego postępowania procesowego przewidzianego dla spraw ze stosunków między rodzicami a dziećmi (to postępowanie odrębne zostało unormowane w art. 453–458 KPC).

Rygor natychmiastowej wykonalności. W części zasądzonej alimenty – co do rat płatnych po dniu wniesienia powództwa, a co do rat płatnych przed wniesieniem powództwa za okres nie dłuższy niż trzy miesiące – sąd z urzędu nadaje wyrokowi przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności (art. 333 § 1 pkt 1 KPC). **rodki prawne, apelacja**

1. **Apelacja.** Od wyroku wydanego w sprawie o ustalenie ojcostwa i roszczenia z nim związane przysługuje apelacja do sądu okręgowego (art. 367 § 1 i § 2 KPC).

2. **Termin do wniesienia apelacji.** Apelację wnosi się do sądu, który wydał zaskarżony wyrok, w terminie dwutygodniowym od doręczenia stronie skarżącej wyroku z uzasadnieniem. Jeżeli strona nie zażądała uzasadnienia wyroku w terminie tygodniowym od ogłoszenia sentencji, termin do wniesienia apelacji biegnie od dnia, w którym upłynął termin do żądania uzasadnienia (art. 369 KPC).

3. **Skarga kasacyjna.** Od prawomocnego wyroku sądu okręgowego wydanego w sprawie o ustalenie ojcostwa i roszczenia z nim związane przysługuje skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego (art. 398¹ § 1 KPC). W myśl art. 398² § 2 pkt 1 KPC skarga kasacyjna nie przysługuje tu jednak wtedy, gdy dotyczy ona tylko samej wysokości zasądzonych dla dziecka alimentów lub samej wysokości określonych świadczeń zasądzonych dla matki dziecka na podstawie art. 141 § 1 KRO. Skarga kasacyjna nie przysługuje tu także wówczas, gdy dotyczy jedynie rozstrzygnięcia w przedmiocie przyznania ojcu władzy rodzicielskiej lub postanowienia oddalającego wniosek o nadanie dziecku nazwiska (art. 519¹ § 2 KPC). Skargę kasacyjną może wnieść strona, Prokurator Generalny lub Rzecznik Praw Obywatelskich (wniesienie skargi kasacyjnej przez stronę wyłącza – w zaskarżonym zakresie – wniesienie skargi przez Prokuratora Generalnego lub Rzecznika Praw Obywatelskich) – art. 398¹ KPC. Jest regułą, że w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje tu zastępstwo stron przez adwokatów. Zastępstwo to dotyczy m.in. sporządzenia i wniesienia skargi kasacyjnej, a także czynności procesowych związanych z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, podejmowanych przed sądem niższej instancji (oprócz takich czynności w postępowaniu o zwolnienie od kosztów sądowych oraz o ustanowienie adwokata) – art. 871 KPC.

4. **Termin do wniesienia skargi kasacyjnej.** Skargę kasacyjną wnosi się do sądu, który wydał zaskarżony wyrok, w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia stronie skarżącej orzeczenia z uzasadnieniem (art. 398⁵ § 1 KPC). Jest regułą, że orzeczenie sądu drugiej instancji z uzasadnieniem doręcza się tej stronie, która w terminie tygodniowym od ogłoszenia sentencji zażądała doręczenia (art. 387 § 3 KPC). Termin do wniesienia skargi kasacyjnej przez Prokuratora Generalnego i Rzecznika Praw

Obywatelskich wynosi sześć miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, a jeżeli strona zażądała doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem – od chwili doręczenia orzeczenia stronie (art. 398⁵ § 2 KPC).

Oplaty. Pozew, o którym tu mowa jest wolny od opłaty sądowej.

Orzecznictwo

1. Uchwała SN z 18.6.1968 r., III CZP 69/67; opubl. OSNCP Nr 7–8/1969, poz. 122:

1. Sąd pierwszej instancji nie może na zasadzie art. 194 § 1 KPC wezwać z własnej inicjatywy osoby trzeciej do wzięcia udziału w sprawie w charakterze strony pozwanej.

Wniosek powoda lub pozwanego podlega ocenie sądu co do tego, czy zachodzą przesłanki wezwania osoby wskazanej do wzięcia udziału w sprawie w charakterze strony pozwanej.

2. Na postanowienie sądu oddalające wniosek powoda lub pozwanego nie przysługuje zażalenie.

3. W sprawie o ustalenie ojcostwa wezwanie osoby trzeciej do wzięcia udziału w sprawie nie jest dopuszczalne.

2. Wyrok SN z 23.10.1974 r., III CRN 241/74; opubl. OSP Nr 7/1975, poz. 178. *Brzmienie art. 85 § 2 KRO, a zwłaszcza użycie słów “tylko wtedy” wskazuje, że jego zastosowanie nie może być szerokie i że wchodzi on w grę tylko w tych sytuacjach, gdy sąd na podstawie wszechstronnie przeprowadzonego postępowania dowodowego i oceny całokształtu okoliczności sprawy dojdzie do stanowczego przekonania, że ojcostwo innego mężczyzny jest bardziej prawdopodobne.*

3. Wyrok SN z 10.9.1974 r., III CRN 182/74; opubl. OSP Nr 2/1976, poz. 32. *Ze względu na szczególną moc dowodową wyniku z grupowego badania krwi, wyłączającego ojcostwo mężczyzny pozwanego w sporze o ustalenie ojcostwa, konieczna jest wyjątkowa ostrożność przy podejmowaniu decyzji o oddaleniu powództwa. Ostrożność taka jest niezbędna zwłaszcza wówczas, gdy z zebranego w toku sporu materiału dowodowego wynika, że matka dziecka w ustawowym okresie poczęcia obcowiała cielesnie wyłącznie z pozwanym. W sytuacjach takich dla wyeliminowania ujemnych następstw pomyłek, jakie mogą się zdarzyć przy dokonywaniu badań w zakładzie naukowym, może się okazać celowe powtórzenie tego badania przez inną placówkę naukowobadawczą.*

4. Wyrok SN z 16.2.1994 r., II CRN 176/93; opubl. OSNCAP Nr 10/1994, poz. 197. *Wdrożenie do praktyki sądowej w sprawach o ustalenie ojcostwa, w miarę rozwoju nauk biologicznych, środków dowodowych o charakterze przyrodniczym (badanie kodu genetycznego DNA), nie może prowadzić do naruszenia zasad procesowych przez ograniczenie zakresu postępowania dowodowego i sędziowskiej oceny dowodów. Rozstrzygające znaczenie nowego środka dowodowego nie zwalnia sądu od obowiązku oceny całokształtu materiału dowodowego w ramach art. 233 § 1 KPC.*

5. Wyrok SN z 17.9.1999 r., I CKN 1138/98; opubl. OSNIC Nr 4/2000, poz. 64. *Dowód z badań polimorfizmu DNA może być traktowany jedynie jako środek weryfikacji domniemania ojcostwa.*

6. Wyrok SN z 10.11.1999 r., I CKN 885/99; opubl. OSNIC Nr 5/2000, poz. 96. *Dowód z badania DNA pozwala nie tylko wykluczyć ojcostwo, ale może być także pozytywnym dowodem okoliczności stwarzającym domniemanie ojcostwa z art. 85 § 1 KRO.*

7. Wyrok SN z 9.1.2001 r., II CKN 1140/00; opubl. OSNIC Nr 10/2001, poz. 152.

1. Przeszkody w przeprowadzeniu dowodu z badania krwi, stwarzane przez stronę zobowiązaną do poddania się temu badaniu, mogą być podstawą, opartego na domniemaniu faktycznym, ustalenia sądu zgodnego z twierdzeniami strony przeciwnej.

2. W procesie o ustalenie ojcostwa, w którym dowód z badania DNA nie może być przeprowadzony, ponieważ matka nie zgadza się na pobranie krwi, domniemanie wywiedzione na podstawie art. 233 § 2 KPC mogłoby stać się przesłanką obalenia domniemania wynikającego z art. 85 § 1 KRO, gdyby uzasadniało jednocześnie wniosek, że ojcostwo innego mężczyzny jest bardziej prawdopodobne.

8. Zalecenie kierunkowe z 1976 r. ..., pkt X; wyrok SN z 21.2.1973 r., III CRN 332/72; opubl. OSNCP Nr 12/1973, poz. 224; uchwała pełnego składu Izby Cywilnej SN z 30.9.1975 r., III CZP 18/75; opubl. OSNCP Nr 7–8/1976, poz. 150; wyrok SN z 24.5.1978 r., III CRN 80/78; opubl. OSNCP Nr 2/1979, poz. 36. *Pozew o ustalenie ojcostwa i roszczenia z nim związane*